

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchényi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

előfizetési pénzek és a hirdás körüli panasz, valamint a lap szelvény részét illető minden közlemények s ide intézendők.

Bérmontetlen levelek csak ismert közzététel fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitior egyszeri beiktatásáért 5kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyiltér 4 hasábos petitiorért 20 kr. Hirdetést vagy reklamot magában foglaló ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen, Csütörtök, január 27.

19. szám.

Függetlenségi és antisemiták torzsalkodása.

A függetlenségi pártot működésében és vezetében megunta már a magyar nép.

Első olvasására talán mindenki azt hinné, hogy ezt a függetlenségi pártot desaváló pár sort a kormányon levő többség valamelyik tagja, vagy a néha a függetlenségi párttal antagonizmusban lévő mérsékelt ellenzék egyik szónoka vágta oda a vita hevében a képviselőházban.

Nem. Ennek a meggyőződésnek ezuttal sem a szabadelvű párt, sem pedig a mérsékelt ellenzék nem adott kifejezést, hanem ezt a súlyos vádat éppen a függetlenségi párt egyik antisemita tagja mondotta el a ház tegnapi ülésén. Vadnay Andor szánta el magát erre a szerepre, midőn fentebbi szavaival jónak látta a budgettárgyalást egy kis szennyosmosás tableaux-jára felhasználni.

Vadnay midőn ilyen súlyosan vádolt, egész eltökéltséggel tette, mert állítása beigazolására két ízben felszólalt és másodsor még kiméletlenebbül nyilatkozott a függetlenségi párt működéséről. Szavainak aztán szerzett nagyobb súlyt, hogy ő maga is lelkestől hiva a függetlenségi eszméknek, de az az irány, melyet a párt követ és az az áttatás melylyel annak vezérférfiai a népet békéltetik, elvégre is kihozta őt és társait a halgatás nyugalmából és legfőbb idejét látta ennek a parlament színe előtt kifejezést adni. Mert a függetlenségi párt — a függetlenségi érzelmi Vadnay szerint, — működésében odáig ment, hogy a nép már nem bizik a párt őszinteségében. Nem a függetlenségi eszméket unja tehát a nép, hanem magát a pártot és vezetőit. Fog magának alkalmat keresni, hogy kimutassa, miszerint a nép-

nek van oka arra, hogy a bizalmat megvonja a függetlenségi párttól, mely a 48-as zászlót nem hogy előbbre vitte volna, hanem azzal minden ponton meghátrált, az események és a kormánypárttal szemben.

Bár nem nyilatkozott erre nézve közvetlenül Vadnay, kétségtelen, hogy ő és pártja, — mint a függetlenségi párt egyik különvált fractioja, — a zsidókérdésben és a miatt elégtelenség Irányi-ékkal, kik e kérdés elői phrasissokkal térnek ki.

A történeti hűség kedvéért tartozunk még annak a kijelentésével, hogy a provokáló szavakra Irányi választó nyánformán, hogy méltatta függetlenségi párteddig működését azon oldalról, a mely a nép érdekében hozott áldozatait igyekezett feltüntetni.

Ime, ez a legújabb ellenzéki botránya a képviselőháznak, mely a budgettárgyalás alatt ismételtén megérte azt, hogy az ellenzék e súlyos körülmények közt is nem átalja az államháztartás nehéz kérdéseire szánt időt arra használni fel, hogy szennyest mosogassa.

Az országnak semmi köze ahhoz, hogy az antisemita párt és a függetlenségi-antisemita párt között a zsidókérdésben minő ellentétek vannak. Nem kíváncsi senki sem a háziás comediákra, mert minden lelkiismeretes ember, s minden intelligens fő tisztában van azzal, hogy az antisemita hóbortok gyógyithatlan nyavalyát képeznek, a függetlenségi párt ide-oda való kaczkodását pedig elítéli mindenki és komolyabb jelentőségét nem tulajdonít annak maga a függetlenségi párt sem.

A jelen esetben tagadhatlanul a függetlenségi párt volt provacalva és így a tegnapi botrányért csak részben érheti a felelősség. De ez az incidens, végre valahára legyen komoly lecke a függetlenségi pártnak arra, hogy

hagyjon fel a népbolonditással és töltson olyan tisztá bort a kupába, a minőt a függetlenségi eszmék megérdemelnek. Jatszék nyílt kártyakkal és ne igérjen a szavazatok kedvéért olyan dolgot, a mit nem tarthat meg. Vájlja be nyíltan, hogy vagy antisemita, vagy nem. Ne beszéljen gyenge pilanatokban még Irányi sem úgy, hogy a zsidók beözönlése ellen hogy küzdöttek általános szempontokból, mert azután ne hezen hiszi el pártjának az ország, hogy ők veszedélyesnek találják az antisemita működését, meggátolja az ország összlakosságának egybeforrását a nemzet testével. Ez különben a választási időkre vonatkozik, minthogy innen is datalódik az a gyűlölség, mely az antisemita és a tisztán függetlenségi közt fenn áll. Egy egy kerület meghódításáért tessék csak a függetlenségi elvekre hivatkozni, mert azok elég értékesek és felemelők lehetnek olyan ideális gondolkodású pártembereknek, mint a minőknek Irányiék szeretik magukat hinni. Maradjon el a pakálás a különböző párttörredékekkel a kormány ellen és akkor elmaradnak az olyan compromittáló provocatiók is mint a minővel Vadnay tegnap támadta a függetlenségi pártot.

A dolog tanúságaként pedig jegyezze meg magának végre az ellenzék, hogy az ilyen házi ügyeket tárgyaló scandalumok nem a ház elé valók és minden önzéletes képviselő tiltakozik az ellen, hogy egy budgettárgyalás — mely az államháztartása érdekében annyi gondot és komályságot kíván mint a mostani, — pártgyengeségek rehabilitálására használtassék fel.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 26.

Az általános költségvetési vita ma végre bezárattott. A képviselőház ülése elején Viski Imre, a pénzügyi bizottság jelentését terjesztette be, az országos ki-

állítás pénzühiányának fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában. — Majd Vámos Béla utasítá vissza érlyes hangon Racz Géza t-madásait a kecskeméti függetlenségi part ellen.

Polony Géza hatalmas philipiciát tartott az antisemita ellen, miáltal egész sorozatát provocálta a felszólalásoknak, Vadnay Andor, Racz Géza Verhovai és Ver-s antisemita részéről. Utolsó szó volt a költségvetés ellen Csánady, ki most is főképen a miniszterelnök ellen intézte szokott modorban támadásait.

Erre elnök 12 órakor a vitát bezárta s most Hegedűs Sándor előadó vette át a szót, hogy elmondjon egy oly zárszót, mely a legjobbak és legsikerültebbek egyike, melyek valaha az előadói szószékről elhangzottak. A természeteli fogva polemicus élénk előadói zárszót kiterjeszkedett az ellenzéki szónokok minden fontosabb állításaira, melyeket kiváló sikerral döntött meg; de legfőbbet foglalkoztat Horánzky adataival, melyeknek túlzásait és nagyításait szám szerint mutatta ki Hegedűs, a többség gyakorlói élénk tetszészaja, és végül lelkes éljenzéseiteől kisérve. Hegedűs beszéde is provacát felszólalásokat Enyedi, Apponyi és Herman részéről.

Végül Tiszta Kálmán beszélt. Előbb Dimitrievisz tegnapi állításával szemben foglalt állást, majd az antisemitaokat tartott épületes leckét és ériutve, hogy minden történet a kormány alatt az ország javára: beszédét azzal végzte, hogy addig helyén, fog maradni, míg az ott maradt a kötelesség parancsolja, s az alkotmányos factorok bizalma megengedi; ha egyszer helytől megválnak, azt, a tiszta öntudatot viszi magával, hogy a magyar államot benn és kinn tiszteltesse. — Zavag, tartós éljenzés hangzott fel Tiszta és szavaira. — Holnap még három zárszót s a szavazás.

Külföld.

A német kormány félhivatalos nyilatkozata, melylyel egy angol lap ismeretes háborus küzleseit határozottan megczafolja, élénk megalégedést keltene, ha nem nyomon követte volna a lökivitei tilalom. Ez azonban magában véve még nem harcias tünet, mert hét évvel ezelőtt szintén megtilotta a császári kormány a lökiviteit. Ezen tény egy-maga nem fog tehát háborura vezetni, főleg

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mikor engem felakasztottak.

Csevegés.

TELEKI SÁNDORTÓL.

A deb. felolvasó kör tegnapi estélyén felolvasta Ajtay K. Albertné.

Ha nem lenne olyan nevétséges, nagyon is szomorú volna; csevegésben a tragikum mindenütt a komikummal versenyt fut; hol az egyik, hol a másik jár elől; szaladnak eszevesztett sebességgel, mint a vihar kezdete a sima tengeren, míg végre a bohózat agyonfutja a rémdrámát s Oféliából lesz Konráné, III. Richardból Mravescak, Hamlet átváltozik Poplávecznek s Toldi Miklóst földhöz veri Borsszem Jankó.

Van-e a föld kerekéségén valami borzasztóbb, rettenetesebb, iszonyubb, mint va lakit felakasztatni? Korunk legkegyetlenebb halálos ítéletével büntetni? s legyen a büns bármennyire büns, a vétkes bármennyire elvetemedett országos gazember, de ha Kozárek ur mütétele alá kerül, számalom fogja el szívünket s az irtalomnak szikrája kélünkbe gyujt, megbocsátásra lágyul érzelmünk s azt mondjuk! „Spanga én neked megbocsátok, Pitély, eredi béleivel husz esztendőre Illavara vagy Munkácsra.“ Ea a halállali büntéltörölése mellett vagyok, de azt szeretném karr Alfonzzal, hogy a gyilkos urak kezd jék meg.

Mikor én fiatal koromban Hugó Victor-nak „Utolsó napjai egy halálra ítéltnek“ művét elolvastam, annyira megfogott, hogy napokig nem volt étvágyam; s ha a színpadon még most is halálos ítélet fölött látok, elfog az érzékenység s könnyezem, mint a gazella. Azt mondják hogy

lány szívre mutat, és az meglehet. Schiller Stuart Mária-jával, Góthe Egmont-jával shakespearei magasságra repültek, Hugó Marione Delormajában Didier a vesztőhelyre viszik, Marione eltitkja magát s rá kiált Richelieure: „Nézétek a veres ember meggyen ott!“ A függőy legördül s nekem borsózik a hátam.

Marione Delorme premiéréjén Párisban Didier nem bocsájt meg Marione-nak, gyűlölettel, utálattal és megvetéssel indul a vesztőhelyre, ez annyira meghatotta a párisi urhölgyséket, hogy küldöttségileg tisztelték meg Hugo Viktort s rimakodva kérték kegyes kednek megváltoztatni jelenetét s bocsájtasson meg Didier-vel annak a sokat szenvedett szegény jó Marione-nak; a nagy költő engedett a kérésnek s mint maga mondá: Az irtalom hatása alatt irtam tan a legjobb versemet.“

Mikor engem felakasztottak, még szűlőim sem kértek értem kegyelmet, jó barátaim, pajtásaim kacagtak, csakis Császáz Bogdán s irt.

A német kiöntötte mérgét, a kamarilla kiadta a fuákját, Haynaut obsitolták, Urbant Olaszországba — még okor az övek volt — transfiriozták. — Felix, a princz Schwarzenberg, egy jobb létre szenderült s kimúlt az árnyékvilágból, a kis kurta Bach volt a fortissimus vir, testben kicsiny, lélkben törpe, szük szív és keskeny agyvelő, óriási póffeszkedés, felfelé pudli, lefelé puya oroszlan, oldalán spadé, hóna alatt asztalkendő, bálnér és miniszter, a barrikádról egyenesen ült a bársony karszékéba, demokrata volt egész a bároságig. Abban a piciny, piciny kis velében egy nagyszorú gondolat támadt; Sakespeare összeházasította Offmbachal, ő találta fel a tragikus operettet; Alba herceg elveszi a gerolstein hercegnőt, Murzuk ügybékelt Phaedraval, épen úgy mint Jászai Mari hajdan

Kassával. „Eureka!“ mondá Archimedes, bécsi fiaker nyelven „i h o b i m!“ mondá Bach s létre hozta a telegraffal való akasztást. Felakasztattott, minket par distance madártávlatból, Pesten a Nájgebáj udvarán. Kolman ez redést — akkor már Ferik basit — Aleppoból, Mednyánszky Caesarik Ausztráliából, Pulszky Ferenget meg Rónai Jácintot Londonból Corindesz Lajost Californiából, Szirmai Pált Amerikából, engem Párisból rántott volna elő, ha létre volna töle. Ennek a bohózatnak a traxikuma az, hogy a kivégzett, de meg nem halt embernek a vagyona a tulajdonostól egyenesen és törvényesen a kincstar detérébe iratik, s mint a nóta mondja:

„Hiába lábád szép szemed könnyben,
Drága neved minosen a telekko nyben“

Csendesen éldégtem Párisban, szerényen, gyakran nyomasztó körülmények közt, kenyérgondok s a hoavágy győreime; de szép a magyarnak hazája, kivált a távolból s milyen messze, messze van az a száműzöttnek; tizenyolcz esztendőig utaztam, míg hazáérttem s mennyi ádezet esett el Sol-rinótól Königggratzig, míg átlátták, hogy tán mi is hazajöhettünk becsülettel, és milyen véres volt az az út s mennyi tenger hullá borítá.

Mint mondám csendesen éldégeltem Párisban; a száműzött nem él, csak éldégél, napról napra, mint a madár sohsem tudja mikor rebbent fel nyugvó ágáról, egy alárendet rendőr szeszélye tova repítheti. Egyedüli biztos menhelyünk csakis Anglia volt, engem még itt is száműztek.

III. Napoleon államosinyja s a rendőrség egészen földözbe vette az emigránsokat, a halalom szimatoló kutyaí szűtlen nyomunkban hajtottak, házmozgás, kitoloncolás napi renden volt, reudes étkézi é helyünket, a kávéházakat mouchardok lepték el;

szavainkat feljegyzék, kommentálták s irtak a türelmes papírra olyan jelentéseket, hogy azok is szédültek bele; ezeket kikerülendők a Caffé Heldeit választottuk találkozó helyül. Ide jártak a katonatisztek s a helyiség nem volt gyanus. Hátul az udvaron egy külön szobát kaptunk, a kávéház személyzete partfogolt bennünket s nem voltunk hitve az örökös hallgatózásoknak; ideadtunk légyottot, ide cizmetettük leveleinket s a napnak egy részét itt öltöttük; Monsieur Alphonse, a pincesz, örökötölt feletünk, Almásy Pal elnevezte Auspicznek, mert az ő auspiciuma alatt élhattünk csendesen.

Egy délután azt mondja nekem Alphonse Auspicz: „Teleki László gróf haromszor kereste ma, okvetlenül akir még ma önnel találkozni, estére várja ide; nagyon nyugtalan és idges volt.“

Szállására siettem, otthon találtam. — Holnap délben van e valami dolgod? kérdé Teleki László.

— Sokas szerint semmi — felelém.

— Ugy kérlek, 12 órakor jöjj a Caffé Foxyba, olyan regelit adok a te tiszteletre, melyet soha életedben nem fogsz elfelejteni; Luenllus sohsem adott olyan csemegét, minőt te fogsz holnap kapni.

— Miféle csemegét, tudod, hogy nem szeretem az edeségeket?

— Majd meglátod, osztrák csemegé, edesen kesernyés.

— Mi az? nagyon kíváncsi vagyok.

— Majd meglátod; csak négyen leszünk: Albert de Sirecourt a Quotidien szerkesztője.

— Mit csináljak én Sirecourt gróffal, a legultrább reactionárius lap szerkesztőjével?

— Bámúni fogsz, hogy ő logyan bámú; A mássy Pal, meg te, más senki.

miután a francziák ez ügyben szintén nagyon tapintatosan viselkedtek.

Azon hírel szemben, hogy Bismarck herceg olyan kérdést készült hozzájuk intézni, mely magába véve is sértő s mindenkor a szakítás előjelének tekintetik, nem vesztették el hidegvérüket, hanem éppen úgy a kormány, mint az egész sajtó lehető tárgyilagossággal foglalkozott a komoly ügygyel s hangsúlyozta Franciaország békés szándékait. Egyébiránt Goblet és Boulanger urak a legbékés politikájoknak ujjal a legünnepélyesebb alakban kifejezték adjanak.

A vörös tenger partján lévő olasz birtokokat komoly veszély fenyegeti. Egyelőre csak egy abisszini törzsfőnök áll ugyan nagyobb sereggel Massauah közelében, hol már élénk harcok folynak, de úgy látszik maga Abisszini is részt fog venni a háborúban. Legalább ezt sejteti az, hogy egész kis hadsereg megy Olaszországból Massauahba s hogy az ottani parancsnok, ki eddig ismételve kijelenté, hogy a saját erejével vissza képes verni minden ellenséges támadást, egyszerre sürgősen kér segínyt a római kormánytól, mely azt nyomban utnak is indította.

Hova építjük a reáliskolát?

I.

Olvasóink a napi hírek rovatából már tudják, hogy a legközelebb mult napokban Gerster Kálmán budapesti műépítész városunkban időzött s hogy ez alkalommal városunk polgármestere és a reform. egyház képviselőitől több tanácskoztak vele a városi reáliskola és a reform. egyház számára emelendő új épületek építése ügyében.

Tudva levő dolog, hogy a városi hatóság még abban az időben, mikor a reáliskolát 1873-ban felállította, szerződésre lépett a református egyházzal. E szerződés értelmében iskolai építkezések céljából a város rendelkezése alá bocsátja az egyház a fűveskertre támaszkodó üres telkét, s azon kívül még az ugynevezett consistorialis épületnek, valamint a S. Nagy Károly ének-tárnál lakásul szolgáló egyházi épületnek telkét is, oly kikötéssel, hogy a város a telkekre a kor követelményeinek megfelelő épület emeltet a kir. gazdasági tanintézet, a reáliskola és a kereskedelmi tanintézet befogadására, de viszont a város kárpótlásként a lerombolandó épületekért és átengedett telkek használatáért az ujonnan emelendő épületek részében az egyháznak átenged egy elkülönített épületrészt, melyben az egyházi hivatalok elhelyezhetők s egyszersmind a presbyteriális gyűlések is megtarthatók legyenek.

Az épületnek tervének elkészítésére a szerződés megkötése után csakhamar pályázat hirdettetett. A pályázatok közül a miniszteriumnak helybenhagyása mellett akkor a Gerster Kálmán műépítész által készített tervek fogadtattak el kiépítésre. E szerint a megnevezett telken három külön-álló, de egymással kapcsolatban levő épület-test lett

volna építendő az előbb jelzett célokra. Akkor azonban terv foganatosítása különböző okok miatt egy időre elhalasztott.

A mult években a tervezett épületek egy része, nevezetesen az mely most a gazdasági tanintézet helyiségét képezi, föld-építetett. A reáliskola befogadására szánt közép-rész építése azonban akkor, mint-hogy ezen mostoha bánás módban részeseitett tanintézetek sorsa akkor még nagyon bizonytalan volt, egy időre még elmaradt, s vele együtt elhalasztott a gazdasági tanintézet épületének megfelelő azon második szárny kiépítése, is mely az eredeti terv szerinti az egyházi hivatalokat és a kereskedelmi tanintézetet lett volna befogadandó.

Időközben az országgyűlés megalkotta az 1883. évi XXX. törv. cikket, mely az addig több oldalról bántalmazott reáliskolák fennmaradását biztosította, sőt későbbi meg erősödésükhöz az alapot már akkor megvédette az által, hogy a reáliskolát végzett tanulóknak is megengedte az egyetem névelését, mely szakosztályain a tovább tanulást, azon esetben pedig, ha a latiból és görögéből pótlólagosan vizsgálatot tesznek is, azt is hogy az egyetem bármelyik szakosztályára is rendszeres hallgatókól fölvetethessenek.

A középiskolai törvény ezen rendelkezésének a reáliskolák megerősödésére gyakorlandó hatását azonnal felismerte a sorok írója; s minthogy ez időtáiban egyszersmind a városi reáliskola ügyeinek vezetésével a tanintézet felügyelő bizottsága éppen öt biztatást meg: a városi ügyek legfőbbösobb intézőit nem szánt meg örökösen sürgősen, hogy e rég óta elhagyott, de nagy hivatásu tanintézet ügyét megindítsa. Törekvésének végre, ha nem mindjárt is, meg lett kívánt eredménye. A városi hatóság ugyan is 1885. évi július hónapban egy emlékiratszerű terjedelmes feliratot intézett a közkutatásügyi miniszteriumhoz s abban a debreczeni városi reáliskolának, mint a tiszántúli vidékek északi felében valódi nagy szükségét pótló tanintézetnek állami kezelésbe való átvételét s nyolcosztályúvá leendő kiegészítését kérelmezte.

A miniszterium, egyideig várta ugyan, de végre 1886. évi májusban megadta ama felíratra a választ; a városi hatósághoz intézett leiratban tudatja a város közönségével, hogy hajlandó teljesíteni a város ohajását, átveszi a várostól a reáliskolát, de azt kívánja, hogy előbb nyilatkoztassa ki a város közönsége, mily értékű épületet hajlandó az iskola céljaira a kormánynak építtetni, s mennyivel járul hozzá az iskola évi kiadásainak fedezéséhez. E leiratban azonban előlegesen is kijelenté a miniszter, hogy az állam pénzügyeinek állapota miatt a város jelentékeny hozzájárulása nélkül nem teljesíthető a város ohajását.

Még mielőtt ezen leiratot intézte a várhoz a miniszter, már az előtt, 1885. évi október hónapban itt járt Debreczenben dr.

Klamarik János miniszteri osztálytanácsos ur, s magán jellegű látogatást tévén a tanintézetben, annak elhelyezéséről és viszonyairól személyesen meggyőződést szerzett magának. Ugyan ez alkalommal egyszersmind megvizsgálta a reáliskola számára készített épület terveket is, s már akkor kijelentette, hogy az épület, ugy amint eredetileg tervezett ma már nem felel meg egészen a reáliskola elhelyezésére. Az eredeti terv ugyanis hat osztályú reáliskola befogadására készült, az óta azonban a reáliskolák osztályainak száma nyolcra emelvével fel több helyiségre nevezetesen több tanteremre van szükség. Más részről teljes határozottsággal kifejezte azon meggyőződését is, hogy itt Debreczenben bizonyára mindjárt két vagy esetleg három párhuzamos osztály felállítására is szükségessé válik, mihelyt a tanintézet nyolcosztályú teljes tanintézeté lesz. Kijelentette tehát, hogy a kereskedelmi tanintézet befogadására tervezett épületrészt magának a reáliskolának van szüksége. Egyébiránt a kereskedelmi tanintézet a számára tervezett helyiséget egy sem foglalta volna már el, mert évek óta annyira népesedett és megerősödött, hogy ma már a számára akkor kijelölt hely talán két akkora véve sem volna neki elég.

Klamarik osztály tanácsos ur már az első látogatása és a tervek áttanulmányozása alkalmával is kifejezte azon véleményét, hogy a reáliskola épülete számára kijelölt helylyel nincs egészen megelégedve. Nevezetesen egyik jelentékeny hiányként említé fel azt, hogy nincs mellette nyári tornázó helyiség. Nem csekély hiány és kifogás gyanánt hozta fel azt is, hogy az egymással kapcsolatban álló és egy épület testet képező nagy épület-testet képező nagy épületben tulajdonképpen három gazdas is lesz majd, — ugymint a református egyház, a reáliskola és végre a gazdasági tanintézet, és kifejezvéen azon ohajását, hogy ő jobb szeretné a reáliskolát, egy más ennél alkalmasabb helyre építeni, ha könnyű szarrel lehetne ilyen helyet a város valamely pontján találni. Csak midőn a városnak a református egyházzal kötött és részben a gazdasági tanintézet felépítése által már foganatosított szerződését és az ebből keletkező nehézségeket hozták fel ellenvetésül, akkor nyugodott bele némileg az eredetileg tervezett helyiség meghagyásába azon reményben, hogy az eredeti tervet talán át lehet majd alakítani a mai kívánalmakhoz. De távozásakor bizalmasan megkérte a sorok íróját, hogy nézzen utána, nem lehetné-e a város valamely más pontján, ha mindjárt nem a piacon is, de a középthonhoz közel, találni egy más ennél alkalmasabb telket.

A reáliskola számára eredetileg kijelölt telket a reáliskola tanárai is, (mondhatnám talán kivétel nélkül) nem csak az osztálytanácsos ur által említett, hanem még azokon kívül több más ok miatt is alkalmatlannak

tartják. Saját meggyőződésünk is sarkalt tehát, midőn a megbízatáshoz képest is más alkalmasabb hely kijelölése miatt szét néztünk. Találtunk is több helyet, amelyek alkalmasnak megszerezhetők volna a tulajdonosoktól. Nem is mulasztottuk el azokra az intézők figyelmét felhívni. De miután az intézőkre ugy látszott, hogy az illető telkek megváltási ára öt vagy hat ezer forinttal többbe kerülne mint az egyháznak az átengedett telkek használatát fejében építendő épületek, ajánlásunkat nem igen méltatták figyelemre, talán azért nem, mert az egyházzal kötött szerződés felbontásával járó mehézség is utjában volt volna az újabb terv foganatosításának.

Nem maradt tehát egyéb hátra; mint az, hogy az eredeti helyre tervezett épület-terv alakítását át a jelenlegi körülmények kívánalmához. A polgármester ur öngyűlölettel tehát fölkérte az eredeti terv készítőjét Gerster Kálmán urat, hogy a régi tervet a miniszterium kívánalmainak figyelembe vételével alakítsa át és erre nézve Klamarik osztálytanácsos ur véleményét is halgassa meg, s az átalakított tervnek kivételével szükséges építési költségvetését is készíttesse.

A reáliskola tervének átalakítására vonatkozó főbb elveket már a legközelebb mult december hónapban Budapesten akkor megállapították, mikor polgármester ur több városi ügy elintézésé végett a fővárosban időzött. Az egyház számára átengedendő épületrészek méreteire és egyéb adataira vonatkozólag azonban akkor még, az egyház vezérfőnökének meghallgatása nélkül nem állapodhattak meg. Az egyház kívánalmainak meghallgatása és a tervező műépítészrel való közlés végett tartottat ama tanácskozás melyről ezen lapban legközelebb napi hírek rovatában volt említés téve.

Miben történt megállapodás azon az értekezleten, s általában miben áll már a reáliskola épületének oly régen húzódozó építkezési ügye: arról egy közlebbi cikkben fogunk megemlékezni. Előre is mondhatjuk azonban, hogy a mostani megállapodások tudomásunk szerint még nem véglegesek, — részben ez készített a felszólalás is, remélvén, hogy ezen nagy fontosságú építkezési ügy felett mások is nyilatkoznak s az épület helyének, a telkek kérdése, egészen kedvező megoldást nyer. Es ezt mi szívünkkel ohajtjuk is.

Fazekas Sándor.

Napi hírek.

— A szabadelvű párt bálja szombaton lesz. Örömmel tek meg szívünk, midőn azt az óriási érdeklődést látjuk, mely pártunk bálja iránt várososunk társadalmának minden osztályában van. A „Bika“ fényes nagy diszertme csak egyszer lát minden farangsor óriási közönséget, fesztelen jókedv

Ugy mondom el, a hogyan történt. Májusban volt. Vigan reggeliztünk, én vártam a csemegét.

Végre a pincér behozta a pompás giardinettót s az asztalra tette. Kristály edényben egy hirtlapon művészileg rakva vegyesen barack, szőlő, cseresznye, füge, ananász szeletek, csokoládé bonbonok és sütemények.

Mindnyájan bámultuk a kirakatot. — Látja görög ur — mondám Sirecourt nak — hogyan élnek az emigránsok, ez a mi mindennapi desszertünk.

— Bámulom; kívánom, hogy sokáig élvezzék és mentől előbb nem itt, hanem otthon.

— Ön tud németül, ugye Sirecourt? Kérdi Telegi László.

— Mindent értek.

— Pali! légy szives és olvasd el.

S a desszert alól kivette az osztrák hivatalos lapot s átadta Almásynak.

Almásy olvasta:

„H a d i t ö r v é n y s é k i i t é l e t .

1. B r z e n c e y L á s z l ó (minden egyesnek életkora, foglalkozása s az 1848. 49. szabadságharcban viselt dolgai kiírva.)

2. B o r o s S á n d o r, 3. C o l s t e i n i L a j o s

4, C o r n i d e s L a j o s, 5. D é c s e i L á s z l ó, 6. D e r c s é n y i I s t v á n, 7.) E i s c h l E d v á r d, 8. F ü l e p p L i p ó t, 9. I v á n k o v á c s J á n o s, 10. K a r á c s o n y i Z o l t á n, 11. K a t o n a M i k l ó s, 12. K o l m á n v a g y K o h l m a n J ó z s e f, 13. K o p c s á n y i J ó z s e f, 14. K o v á c s I s t v á n, 15. L u k á c s S á n d o r, 16. M á t y á s J ó z s e f, 17. b á r ó M e d n y á s z k y C a e s a r, 18. N o s z l o p y A n t a l, 19. N o s z l o p y G á s p á r, 20. P u l s z k y F e r n c z, 21. R ó n a y J á c s i n t, 22. S p e l l e t i c h B ó d o g, 23. S z a b ó A d á m, 24. S z a b ó I m r e, 25. S z i r m a y P á l.

26. G r ó f T e l e k i S á n d o r k o l o z s v á r i, e r d é l y i s z ü l, m i n t e g y 30 é v e s, k a t h. n ö t l e n, 1848 á p r i l h a v á b a n k ö v á r v i d é k i f ő-

kapitányává nevezetett ki Erdélyben, 1851 szept 25-én felségárulással vádoltatás miatt végzésileg idéztetett da, meg nem jelent; a forradalmi kormány 1848 oct 21 ik megbi zása következtében mint kormánybiztos a K a t o n a M i k l ó s f ö l k e l ő ö r n a g y p a r a n c s n o k s á g a a l a t t a j o g s z e r ű k o r m á n y m e l l e t t f e l k e l t k ö - v i d é k i r o m á n n e p e l l e n k i d ö l t e x p e d i t - d i o h z c s a t l a k o z o t t, m e l y a l k a l o m m a l t i z e n h é t r o m á n d y n a s t i c u s e r z e l m e k t a n u s i t á s a m i a t r ö g t ö n b i r ó i l a g h a l a l t a i t é l - t e t e t t s r é z s i n t k ö t é l a t a l k i v é g e z t e t e t t, r é z s i n t f ö b e l ö v e t e t t, t o v á b b á ö t r o m á n h e l y s é - g e t e g é s z b e n v a g y r é z s b e n k i r a b o l t a t o t t é s f e l g y u j t a t o t t.

Ezen expedícióból a cs. k. csapatok elől 1848. november végén rómült futással Nagyváradra, Szathmár megyébe visszater- v é n, m i n t é l e m e z e s i b i z o t s (I n t e n d a n s) a f e l k e l ő v e z é r, B e m h a d s e r e g e b e l é p e t t, e z á l l á s á b a n l e g n a g y o b b e r é l y l e l g o n d o s k o d o t t a f e l k e l ő k é l e m e z é s e i r ö l é s e z é l r a n e m i s t é t o v á z o t t B á t o s, T e k e, P a r t o s, V a j o l a é s D e d r á d s z á s z m e z ő v á r o s o k r a 10,000 f r t s a r o z - a d ó t é s 100 d b p ö t - l ó (R e m o u t e n) s z o l g á l t a - t á s á t k i v e t n i é s b e h a j t a n i; v a l a m i n t M e d g y e s v á r o s t ó l 4079 p f r t. k ö l c s ö n t k i c s i k a r n i. A m b á r o s a k i n t e n d a n s v o l t, m i n d a m e l l e t t a c s. k i r. c s a p a t o k e l l e n i t ö b b c s a t á k b a n a l e g n a - g y o b b b r a v o u r r a l r é z s t v e t t s a z é r t B e m á l t a l e z r e d e s s é l é p t e t t e t t e l ő é s a 3 i k o s z t á l y u K o s s u t h r e n d d e l a j á n d é k o z t a t o t t m e g; b o s z u b ó l a m i a t, h o g y 1849 f e b r u á r 28-án M o n o r o n é s K i s S a j ó n á t u t a z t a k o r a n n a k l a k o s a i a t a l m a j d n e m e l f o g a t o t t, m á s n a p é r o m á n h e l y s é g b e B á t o s b ó l e r ö s f e l k e l ő c s a - p a t o s z t á l y t k ü l d ö t t, m e l y a z o k a t k i r a b o l t a, a l a k o s a k m a r h á i t e l h a j t o t t a é s a z e l s ö b e n 23, a z u t ö b b i b a n p e d i g 16 v é d t e l e n e m b e r t r é z s i n t a m a g u k n á z á b a n, r é z s i n t m i d ő n a z e r d ö b e n t u k o t a k a l e g k e g y e t l e n e b b m ó d o n m e g ö l t. T o v á b b á 1849 á p r i l 12-én B e m t ö l m i s s i ó t k a p o t t a z O l á h o r s z á g b a n i t ö r ö k t á-

bor akkori főparancsnokához, később Bem megbízásából megévezé az erdélyi fogházakat és 1849 június 25-én a forradalmi kormány által erdélyi élelmezési főbiztosá nevezetett ki. Ily működésben még Segesvár városától és több megyei magánlakosoktól tetemes kölcsönösségeket csikart ki s végre a csász. orosz segédszerepek közeledtekor a Görgey-hadsereghez Magyarországra futott, hol a világi fegyverletételről jelen volt s azután külföldre szökött.

Miután a vádoltak, az előadott tény- s o r o z a t b a n m i n d e n e g y e s n é l f e l h o z o t t c s e l e k - v é n y e k j o g s z e r ű e n r á j o k b i z o n y u l v á n, d a c z á r a m u l t é v i d e c z. 22-én l e j á r t i d é z e t i h a t á r i d ó n a k, m e g n e j e l e n t e k, e n n é l f o g v a a f ö l t ö t t ü k t a r t o t t h a d i e r v é n y s z e k b e n s z ó t ö b b - s e g g e l e l t é t e t t, h o g y m i n d n y á j a n f e l s e g - á r u l á s i b ü n ö s ű k é s e z é r t a z 5-ik h a d i t ö r - v é n y s z é k é s a z 1849. j u l. 1. p r o c l a m á t i o é r - t e l m é b e n v a g y o n a i k n a k a l á z a d á s a t a l o k o - z o t t k á r o k l e n d ő e l k ö z b e z á s a n k i v ü l, — C o l - s t e i n i C o l l i n L a j o s e z e n f e l l ü l k a p i t á n y i r a n g j a é s a z a v v a l ö s z e k ö t t ö t t n y u g d i j n a k e l v e s z - t e s é s K o l l m a n J ó z s e f a c s. k. h a d s e r e g b e n v i e l t k a p i t á n y i r a n g b ó l l e t é t e l e m e l l e t t — k ö t é l a t a l i h a l á l t é r d e m e l n e k s n e v e i k a b i t ő f á r a k i s z e g z e n d ö k.

Ezen cs. k. 3. hadsereparancsnokság által megerősített ítélet ma kihirdettetett és a szolgálati szabályzat utasítása szerint végrehajtott.

Pest, május 6. 1852.

A cs. k. haditörvénysek.

Mikor Almásy elolvassa, azt mondja Sirecourt: — Hihetetlen, örültünk vagy vesztettünk kell lenni, hogy valaki ilyen bolondot csináljon. Ez a haláltétele az ostobaság remekműve. Es benne ez a tétel: „ámbar csak intendáns volt, mindamellett is a cs. kir. csapatok elleni több csatákban a leg nagyobb bravouri résztvevő s azért

mulatságot, bálja. Az id előkészülete kinteni a re tisztába jöjünk ki lesz párti orsz. Lajos és K érkeznek v résztvegyen azon testvé a választok a válaszké a mennyibe vagy sajnál vót nem ka általánosság kik a debr tekintik me szomszéd S szülnék.

— A számonkérő hivatalokba rendről és hátrány m ról, a miko kezett 433 elintéztete.

— A nak az elő rész szék désből val kért a bál gazdaszab közle tarto tes jókedy szokot t szép női lyek a h szolgálni.

— M kocsisoktatani a rédelet név csakugyan nél megto megbüntet szakaszok lámpa gy megtakari a dohányz bármikor, lly nemü lettek meg az elkese pipázni se

— G tika klub kat, hogy pénteken, bemutató

— V nap este remiködés hal estély

— J lügyminis zón-éghé vényható s ben tudat területén sére és p mokari J talmat tü

akasztan iágfutók Meocséry menet. tóval, a hóna al törvényes

A z ditor elő fős elto tükkel a hérnak s voltam s lett s vé halálát.

C o k á k i m a d e t t s i r n e l v o n a s f i a l e j á s .

„K o l o z s v á r o t t a z a h i r H á z a s o d i k T r á n d á s i r .” m o n d j a a n ó t a .

P e s t e n i s e l t e r j e d t a z a r é m h i r, h o g y m á s n a p r e g g e l a N á j g e b á j e g y i k u d v a r á n n a g y s z e r ű a k a s z t á s l e s z, 26 a k a s z t ó f i a t v e r n e k a f ö i d b e . M é g H a y n a u s e m l a k m á r o z o t t i l y e n b ö s e g e s e n .

A p r a j a n a g y j a s z a l a d t a d m i r u m c s o d a l á t n i .

E g y s z a t m á r m e g y e i b a r á t o m t u d ó s i t o t t m i n t s z e m m e l l á t o t t t a n u a z e s e n é n y r ö l .

A Nájgebáj udvarán 26 akasztófa im Ráj und Glid, szép sorban egymás mellett egy zászlóalj baka egész pradedban dobosok egy csoportban, a zászló kibontva a Herr Major szür ke lovon, adjutánsa gőg kutyagolt mellette. Némű csend és semmi megilletődés, legkissebb jele sem a részvétnék. „Romlásnak indult a hajdan erő magyar! De hát miért? már tudták, hogy Nürnbergben előbb el kell fogni a bűnöt, azután fel-

Ma teheti, n dor szin dor egye ennyi d olyan k szár me gati ki szája iz május 6 e n g e n

ünk is sarkalt te... képest is más al... miatt szét néz... elyet, amelyek al... volnának a tulaj... szottuk el azokra... ni. De miután első... gy az illető telek... hat ezer forinttal... háznak az áteng... ében építendő épü... igen méltatták fi... mert az egyház... ntásával járó ne... na az újabb ter... gyéb hátra; mint az... rvezett épület-terv... gi körülmények ki... ester ur öngyúsága... erv készítőjét Gers... régi tervet a mi... figyelembe vétele... re nézve Klamarik... nyét is hallgassa... ervnek kivételhez... vetést is készítsen... k átalakítására vo... a legközelebbi mu... apesten akkor meg... mester ur több vá... a fővárosban idő... átengedendő épü... egyébb adataira vo... or még, az egyház... ássa nélkül nem ál... yház kívánalmainak... rvező műépítéssel... ott ama tanácskozás... közelebb napi hírek... ve. gállapodás azon az... an miben áll már a... régen húzódo épít... közelebbi cikkekben... Előre is mondhatjuk... megállapodások tu... em véglegesek, — s... felszólalásra is, re... fontosságot építke... s nyilatkozni s az... nek kérdése, egészen... Ez azt mi szívünk... Fazekas Sándor.

írek.
párt bálja szomba... meg szívünk, midőn... látjuk, mely pár... osunk társadalmának... A „Bika“ fényes... ryszer lát minden far... szetelen jókedvű

mulatságot, s ez mindig a szabadelvű párt bálja. Az idén még az eddigiekénél is nagyobb előkészületeket tettek, s csak végig kell tekinteni a rendezőség diszes név során, hogy tisztába jöjjük vele, mikép minden várakozásunk ki lesz elégitve. Városunk kormány-párti orsz. képviselői gróf Dégenfeld Lajos és Körösi Sándor urak holnap érkeznek városunkba, hogy pártunk báljában résztvegyenek, hogy még szorosabbra fűzzék azon testvéri szeretetet, mely képviselőink és a választók között létezik. Megemlítjük, hogy a menyiben bármily okból, rossz expedíció vagy sajnálatos védelem miatt valaki meghívót nem kapott volna, a rendezőség ezután általánosságban meghívja a bála mindazokat, kik a debr. szabadelvű párthoz tartozoknak tekintik magukat. A bála, mint halljuk, a szomszéd Szatmár megyéből is sokan készülnek.

— A városházánál tegnap tartott számonkérés a számadára kütelezett hivatalokban örömmel győződött meg a talált rendről és pontosságról. Aránylag kevés ügy hátrány mutatkozott a múlt év második feléről, a mikor is az itakító könyv másodikat kezdett 4383 ügy darab kevés kivétellel mind elintéztetett.

— A gazdaszabálra ia nagyban folytak az előkészületek. A rendezőség nagy részét szétküldötte a meghívókat, s ha tévedésből valahonnan elmaradt volna, meghívót kért a bál bizottsághoz lehet fordulni. A gazdaszabál városunkban mindig az elite bálók közé tartozik, s ez azon bál, hol a természetes jókedv mindég a legkedvesebb othont szokott találni. A derék bábizottság igen szép női tánczrendekről gondoskodott, melyek a hölgyeknek kedves meglepetésül fog szolgálni.

— Megbüntetett bérkocsisok. A bérkocsisoknak nem nagy kedvök van megtartani a részökre alkotott városi szabályrendelet némely utasításait; hogy ha aztán csakugyan áthágják a rendeletet, a mi többnél megtörténik, a rendőrség nem kéri őket megbüntetni. Leggyakrabban vétnek azon szakaszok ellen, melyek éjlele kötelezik a lámpa gyújtást (a gyertya árát szeretnék megtakarítani) eltiltják nekik hajtásközben a dohányzást s a bérkocsi állomáson vagy bármikor, szolgálatközben, a kocsi elhagyását. Ily nemű vétségeikért a napokban is többen lettek megbüntetve; a miért nagy is köztük az elkeseredés, főként azért, hogy nekik már pipázni sem szabad.

— Györfly Aladár ur az orsz. atletikai klub boxmatadorja arról értesíti lapunkat, hogy az angol boxolást nem mint irtuk pénteken, de szombaton este 6 órakor fogja bemutatni a tornateremben.

— Vilmos Lajo sörsernekében holnap este a Magyar Testvérek zenekara közreműködésével dunai fogas, süllő és potyka hal estély tartatik.

— Jutulomdij rablók fejére. A belügyminiszter Hajdúvármegye közönlégéhez, valamint az ország összes törvényhatóságaihoz közzeladott intézkedést, melyben tudatja, hogy Bács Bodro vármegye területén garázdálkodó rablók kézre kerítésére és pedig Pyszits Lázárra ötszáz, Homokari Jánosra pedig háromezred forint jutalmat tűzött ki.

akasztani. A felakasztandó bűnösök mind világlutók voltak, extra muros, a hol Mecsery nem parancsolt. Kezdődik a díszmenet. — Legelől a hóhér két kölérlánthóval, aztán a profőz nagy csomaggal hóna alatt, az auditor ur és egy haditörvényészki bíró.

A zászlóalj tiszteleg. A bíró int, az auditor olvassa a halálos ítéleteket s a profőz eltöri a pálcát; fehér táblán, fekete buhéknak az elítelt neve, a profőz átadja a hóhérnak s a pribék felszegzi a bitófára. En voltam a 26-dik és utolsó, bűnhődöm kellett s végigévezem önkostársaim kegyetlen halálát.

Consummatum est!
A májör „imara!“ parancsolt s a bakák imádoztak bűnös lelkeink üdvösségéért. Csász Bogdán Nagy Bányáról elkezdett sirni.

— Ugyan Bogdán bácsi miért sir? — kérdé barátom.

— Hogyne sirnék, mert látja, ha elfogtak volna nem csak tréfából akasztották volna fel.

— Igen de szerencsére ott van a volna. — Segény jó Csász Bogdán pityergő mosolylyal mondá: — Be jó most a volna.

Manapság nagy dívat a jubilálás. A kitébati, megünnepli, miniszter, főispán, vándor szobás, generális, mukavezető, hírlap író egyaránt; tíz év az első kapituláció, ennyi dukál miniszternek, főispánnak, van olyan ki a 40 dik évet tartja, Vilmos császár meg épen a 80-adikat, lehet benne váogatni kinek kinek tetszése szerint, a magasztja izére. Az idén én is jubilálok, mer május 6-ikán lesz 35 eszte deje, mikor engem felakasztottak.

— Himen. Csánádi Ede városi polgári kórházi hivatalnok eljegyezte a szép Percz Erzsike kisasszonyt.

— Hajdúvármegye igazoló választmánya ma ülésben igazolta Madai Imre és Kovács Lajos B. Ujváros ujonnan megválasztott megyei képviselőit.

— H. Deogon „Gazdakör“ elnevezésével új olvasó egyület alakult, melynek elnöke Farkas Pál. A megalakulás körül legfőbb érdeme van Almöy Jenő földbírtoknak.

— Nemes tett. Özvegy Balazs Sándorné született Szabó Julianna asszony (lakik nagycesapó utcai 318 számú házában) a czéglédudozai épülfőfőben levő ref. templomban felállítandó szobák (cathedra) költségeinek fedezésére 200 azós Kéztszó o, é. írtot ajánlott fel. A kegyes adományért addig is, míg e részben a t. cz. presbyteri közgyűlés intézkedik, a nemes szívű jöttevenc hálás köszönetemet nyilvanítom. Debreczen 1887, január 26-án. Szűcs István egy, főgondnok.

— Talált tárgy. Egy szivar-szipka találtatt mellet birókossa. tulajdonjoga beigazolása mellett által vehet a III-ik kerületi rendőr kapitányságnál.

— A felolvasókörben. Diszes közönlég töltötte meg tegnap este a városház nagytanácsstermet. Már öt órára zsufelősig megtelek a széksorok s igen sokan kénytelenek voltak hel, szüke miatt visszatérni. A hallgatóságot Debreczen város intelligens közönlége alkotta, mely nagy figyelemmel kísértte a szellemes felolvásokat. Először K. Tóth Kalmán ur lépett a felolvasó asztalhoz, s erőteljes hangon, oszatlan tetszés közt olvasta fel „A nők és a természet tudománya“ című értekezését. Felolvasó ur áttekinti a világ történelmét s Medea és Circevel kezdve elsorolja azou nőket- kik a természet tudomány aibaiban nem csak elemi ismeretekkel bírtak, hanem azok művelésében tekintélyes nevet is tudtak szerzeni. A többek közt felemítette Br. Radvánszky Gézané, született Dégenfeld grófnő ki kazzi kastélyában a csümagasztalt nagy sikerrel foglalkozik. Csü- nem rég i- óriási lé tünést és nagy meglepetést szűt a tudós világban az Andromeda ködfőtjában egy új csillagnak a csillagászgrófnő által való felfedezése; Szamos pédat hozottmég fel Tóth Kalmán ur, melyekben a nőknek kiváló képességei mutatkoznak a mértan, vegytan, püisiba, csillagászat, stb. iránt. Ezen példákkal és példaköböl pedig némely tudós azon balméletét igyezt megdönteni, hogy a nők már agyszerkezetüknek fogva sem alkalmasak a természet tudományoknak nem csak művelésére, de még felolvasására sem. E példaköböl, mondja a felolvasó, melyeket még számtalan adattal lehet bővíteni, hogy a nők nem csak kivetelesen bírhatnak hajlammal a természetudományok iránt, hanem erre igenis képességgel bírnak, és rendszeres tanulással a természetudományok hasznos haszoni lehetnek. Végül egy dicőditő költeményben csengő jambusokkal áldozott a felolvasó, miut költő a hölgyeknek A szép költeményt Tóth Kalmán ur szíveségből szombati szamunkban fogjuk közölni. Az élvezetes felolvasást a közönlég zajosan megtapsolta. Pár percnyi szünet után álének mozgó ódast lehetett észrevenni a hallgatóágoraiban. Feszült figyelemmel várta mindenki A j t a y n é Sz a b ó P e p i ur nő megjelenését, kit élénk tapsokkal fogadtak a mint a felolvasásához fogott gr. Telekty Sándor „Mikor engem felakasztotta“ cz. csevegésének. A pompás humorral megírt munkát, melyből egyes részeket Ajtjány ur nő szép hangjával művészi zelig kiemelt, mai számunkban közöljük. A felolvasó estélynek hat óra után vége lett.

— Hála nyilvánítás. Szívem mélyéből mondok hálás köszönetet tek. Dr Csikos Sándor orvos urnak, ki itt Debreczenben gyógyíthatlannak nyilvánított, véghetetlenül súlyos betegségemből sikerült operációjával megmentett ferjem s négy gyermekem számára. Az orvos urak, kik előbb kezelték, Budapestre akartak küldeni operálás véget s már a helybeli jótékony ügyület kegyességéhez fordultam szegénységemben segélyért s ekkor ajánlkozott a nevezett tekintetes orvos ur jó szívének melegtől indítatva, a szükségos operatio végezésére. Csak az, a ki szegénységben elhagyatva, érezte már arcán a halál hideg lehelését s fájó keservvel tekintett elhagyandó szeretetieit s hirtelen jött segédsmégre egy nyomorúagától őt megszabadító kéz: csak az értheti meg az én hálaálmak mélységét. A jó Isten áldja meg a jó orvos urat, ki éntemet, egészségemet visszaadá! Debreczen (Faragó-utca 486) 1887. január 27. Nyiri Józsefné, Farkas Sara.

— A tüzöttőből Margittán — kitiűoen sikerült s a tüzöttők bajjának régi jó hírnevét csak emelte. Szép asszony és szép leány éppen egy nem hiányzott a mulatságtó a mint nem hiányzott a magyaros és zamatos jókedv, a mely hajnalig őss etartotta a jelenlévőket. A jelenlévők névsora a következő: Szabó Lajosné Horváth Istvánné, dr. Szántóné, Horváth Józsefné, dr. Wachsmanné, özv Sramcsné (Székelyi-ról), Morvay Timamérné, Szervaszky É, Tökés Vinczéné, Törő Józsefné, Csuka Lajosné, Székelyné, Starkné Székelyné, dr. Hajósne, Frater Zsigmondné (Terebnyé) Frater Béláné, Szongot Davidné, Szranzné, Eruszinszkyne, Büttgr Jánosné, Vidovicsné, továbbá Szabó Mariska és Irma, Horváth Ilonka, G. Lantos Laura (Székelyhídról) Fráter nővérek (Terebnyé) Wachsmann Irma és Vay Terz (Székelyhíd) Csuka nővérek, Bizsenszky és Székelynár nő-

vérek, Fráter Erzsike, Zach M. riska, Stark Izabella, Horváth Ilka, Büttgr nővérek, (F. Abrány), Ujházy Mariska (Petri.) Törös Ilka stb. A bál 92 frtot tisztán jövedelmezett.

— A farsang B. Ujfaluban. A B. Ujfalú környéki jegyzők szombaton pompásan sikerült bált rendeztek az országos jegyzői árvaház alapja javára. A bál eszméjét Juhos Ferencz furtai jegyző, az országos jegyzői egyület elnöke pendítette meg. A rendezés élén Szunyogh Loránd főszolga bíró állott. Volt tombola is s a jegyek elárulásában különösen Tardi Katicza, Szabó Elekne urnök, Kapéczy Emma, Bakos Juliska kisasszonyok tüntek ki. — A bál tiszta jövedelme közel 300 fr. A jelenlévő hölgyek névsora: Leányok: Barboz Ida (Komádi), Bakos Juliska, Barta Juliska (Artánd), Dienes Gizella és Emma (Berettyó Szt.-Márton), Csonka Gizella (Dező Sasz), Fényes Sarolta, Fülöpp Erzsike, (Dancsháza), Fráter Irma, (Almosd), Füzessy Piroka (Baránd), Halász Ilonka (M.-Keresztes), Katona Erzsike (Csökmő), Kapéczy Emma (Debeczen), Kránczly Gabriella és Mariska, Nagy Mariska, (Komádi), Papp Róza és Vilma, Stéig Vilma (Nagyvárad), Szmetanyi Berta, Vágó Mariska (Barád). Asszonyok: Andrassy Sándorné, Baróthy Béláné, Barbicz Gaborné (Komádi), Dienes Lajosné (B.-Szt.-Márton), Fényes Gézané, Fülöp Andrasné (Esztr), Fülöp Lajosné (Dancsháza), Fényes Mórióné, Fráter N. né, (Almosd), Gyulai Lászlóné, Gál Károlyné, Hannó Lajosné (B.-Szt.-Márton), Halász Kalmánné (Moz-Keresztes), Juhos Ferencz (Furta), Katona Jánosné (Csökmő), Katona Lajosné (Szeghalom), Karkas Lajosné, Karikas Imréné, Kovács Lajosné, Kránczly Sándorné, Kerekes Gyuláné, Lorinczy Józsefné, Nadányi Mikósné (Pusztakövöcsi), Nyiry Istvánné, Papp Lajosné (Moz Sasz), Papp Gergelyné, Utó Gyuláné, (Artánd), R. Ke Vilmosné (Moz-Keresztes), Szi ügyi Jánosné (Kettős-pusztá), Szabó Adoné, Szabó Ekné, özv. Szabó Mikósné (Furta), Seholcz Gaborné (Komádi), Tardy Sándorné, Tardy Katicza, özv. Sárrethy Jánosné, Vágó Ferenczné (Baránd) özv. Vass Jánosné stb.

— A kozszvári nemzeti színház válsága. Napok óta tart a válság a kolozsvári színházban, e válság tegnap zenitjét érte el. A színház tagjai ugyanis következő értekezést adtak ki: Ertesítés. Minthogy Csóka Sándor ur — a kolozsvári országos nemzeti színház vállalkozó igazgatója, az intendatura szigorú rendelete dacára utólagos fizetési kötelezettségeinek — véülk szemben — mindeddig eleget nem tett: ez uton tartjuk köteleseggünk a n. é. közönlég tudomására hozni, miszerint: Csóka Sándor ur igazgatása alatti működésünk — a mai nappal — közmegegyezés folytán beszüntesült. Kelt Kolozsvárt, 1887. jan. 26. Ezután következik a tagok aláírása. Ezen esettel párhuzamba állíthatjuk a színházunk pár hónap előtti válságát. Mit tett akkor a mi mi derék szitársulatunk? Küzdött pénz nélkül, jászott a bérlőknek, a kiktől az ő zsebböbe egy krajczár sem folyt. A végromlás szélén állottak, de játszottak mégis.

— Férfiany. Névnek és fogalomnak contrastabb, nemde, mint ez, hogy kékszakálú asszony? Pedig olyan eset adta elő magát, hogy hősékek vagy ha úgy tetszik hősnőjekek keresve is alig lehetne találobb nevet adni, annál a mit újdonságunk eljére irtunk. Nem Amerikában történt, a különözösödésnek, hungok, a legkövérébb hírlapi kacskák és csodás dolgok hazájában. Ennek a különös, mondjuk tragikomikus esetnek Debreczen városa, ennek is az a része volt szinhelye tegnap éjjel, melyet polgári közpórháznak neveznek. A beteg szobák apró ablakai homályosan világitottak ki a kívül csendes sötét éjbe. Bent a zsufolt helyiségekben annál többször felzavarta a pih-nő betegeket csendes álmukból egy-egy szenvedő szobatársuknak égető fájdalom által kocsikart kinos feljajdulása. Egyszer egy 11 óra tályban éles csöngetés veri fel ágyából az álmos kapust, ki zsörtölődve nyitja ki a nyikorgó ajtót. Egy taliga állott meg ettől valami ösmertelen anyóka heves fájdalomtól nyögő parasztiányt segít le a két kerekéről híres járművérről. — Az ifjú fekete fűrtös gubába van burkolva, mely alól veres posztóval csikozott „rajthuzlis“ nadragnak ragyogó aczél pitykái csillamlottak elő a szoba gyertya világától, hová a beteget bevezették. — Fején felfelé hajló széles karimájú Debreczeni csikós kalap mellett tarka tuzok toll kaczerkodott. Ez a főveg olyan jól állott a fájdalomtól összetört s mégis erősen elpirult fiatal arcához, melyen a serdülő kornak meg csak egyetlen egy szálaeska pelyhe sem fakkadt. Sok tanyai leányak elbolondíthatta már a szívet ez a pengő sarkautyus eszimat viselő pusztái. Milyen csüos, milyen választékos legéayke! Gondolják így magokban a betegpólok. Hat mi baja? Kérdzik az anyókat, kit a beteg ed-sanyjának néztek. De sem egyik sem másik nem akar felelni a kérdésre. Látszott, miúdkettőn hogy saégylek, nagyon rostellik megvalani, hogy mi a baj. Az apóló a férfi osztályba akar agyat mutatni a betegnek, kinek, ajkíról idonkiut fajdalmas jajsztvak törtékki. — De kérem szépen a nő! meg végre az öreg kísértőné, ennek a leánynek tán nem is illenek férfiak közé menni. Hat mért nem, kérdik kíváncsian a kórház szolgálai. — Jaj Istenem, hiszen ez a leány nem férfi, hanem leány! — leány! lehetetlen, csapjak össze kezeket s amultan az apólók. — Bizony leány, a lelkem s bába

kell neki. — S hozzá még bába is kell neki! Bizony Veréb Pistát, mert így ismerte mindenki a nyalka legényt az anyaság előtt állott. Elmondták aztán élete történetét. Szomorú, megható az. — Valódi neve Veréb Erzsébet, s most 23 éves. — De úgy néz ki kurtára nyírott hajával s fűriás vonásaival, — miut egy valódi legény. Nincsen sem anja sem nyuja s hozzá még az is szerencsétlensége, hogy mindkét kezén négy négy ujján hiányzanak a felső izek, ilyen nyomorultan született. Félt, hogy ily kezekkel egy gazdaszony sem fogadna be cselédnek. Tehát 15 éves korában beállott gulyás legénynek. Azóta férfi ruhát visel s titkát senki sem tudta meg. De hogy nem. Egy valakivel még si kötötte azt s most, még nagyobb szerencsétlenségére szomorúan tapasztalja, hogy a nagy hortobágyi pusztán nem csupán dal és árvalányhaj terem. . . . Mosi már egy egészséges kis leány gyermeket szorongat ölében. Szegény Veréb Pista!

— Bihar megyei hírek. A premontrai rend nagyváradi társháza tulajdonát képező Félix fűrdő nagyszabású építkezéseknek néz elébe. A rend több mint egy millió forint költséggel villa rendszerben egészén új fűrdő épület csoportozatot akar építtetni Sz. Marton alatt, közvetlen a vasut alatt. A jelenlegi fűrdő is fennmarad a közép számarú. — Az építési tervek már készen vannak. — Jégűnnepelet rendezett tegnap a váradi tornaegylet a korcsolyázó téren katona zenekar közreműködése mellett. Az új pályát a váradiak nagyon látogatják. A hölgyek szórakoztatásáról az által is van gondoskodva, hogy a helybeli lapokon kívül „Borszem-jankó“, „Bolond Istók“, „Urambátyám“, „Üstökös“, „Pesti Hírlap“ s egy pár illusztrált új ág áll az olvasni vágyók rendelkezésére. Szalárdi lakos Elek Sándor f. hó 17-én favágás közben egy eldőlő fatörzs által agyonütetett. A vizsgálati jegyzőkönyv, mely a szalárdi főszolgabíró által az alispáni hivatalnak beküldetett, megállapítja, hogy a szerencsétlen enül járt Elek Sándor halálát egy végtetes véletlen okozta. — B. F. E. l. e. g. y. h. a z a közönlégben a hölgyos himlő járvány-szerűleg lépett fel, s miután a tanító nje s néhány iskolás gyermek is himlőbe esett a szalárdi főszolgabíró az iskola bezárását rendelte el.

Legújabb.
A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.
BUDAPEST jan. 27. A képviselőház mai ülésén gróf Csáky L. betérjeszté az összeférhetlenség bizottságnak Batyány gyöngyösi képviselő ügyében hozott határozatát; a ház elfogadván a határozatot, felhatalmazta az elnököt új választás iránti intézkedésre. A költségvetési vita folytattatván, megtartattak a zárbeszédék.
BUDAPEST január 27. A képviselőház a költségvetést 261 szavazattal 144 ellen, 117 nagy szótöbbséggel a részletes tárgyalás alapján elfogadta.
GYÓR jan. 27. Baross Gábor miniszter 766 szavazattal Krisztinkovich 538 szavazata ellen képviselővé megválasztott.
BUKAREST jan. 27. A kamarában közelebből lefolyt jelenet folytán Pherekide külügyminiszter és Jevál képviselő pisztoly-párbajt vívtak. Jevál megsebesült.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, pénteken, 1887. jan. 28-án:
ARANY EMBER.
Jókai színműve.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Eladó
3 drb „Debreczeni helyi vasúti“ részvény eladó.
Bővebbet kiadó hivatalunkban.
Tiszta
bükköny
tavaszi vetésre kapható
Berger Henriknél
Debreczenben.

Az alföldi fakarékpenztár részvényársulat DEBRECZENBEN XIV. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1887. február 20-án, délelőtti 10 órakor, saját iroda helyiségében tartja meg; melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A zárszámla beterjesztése és a nyereség felosztása iránti intézkedés.
4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztása.

Debreczen, 1887. január 21.

Nincs többé fogfájás.

A SOULAC-i (Gironde apátság) tiszteendő BENEDEK-rendi szerzetesek Dom Maguelonne Prior

fogvizének használata mellett.

2 arany-érem; Brüsszel 1880. London 1884.
A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter prior által 1373 évben felaláltott A tiszteendő Benedek-rendi szerzetesek fogvizének használata, naponként néhány cseppet vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, amennyiben a foghúst erősíti s teljes n egészségessé változtatja. — Valóságos szolgálatot tesziünk a fogorvosoknak, midőn a régi és hasznos szert, a legjobb gyógy- és egyedüli óvezert fogfájás ellen ajánljuk.

A cég alapított: 3. Rue Huguerie, 1897. Fügynök: SEGUIN 3. BORDEAUX.
Elixir dentifrice 1 frt 50 kr. 2 frt 50 kr. és 4 frt Poudre 80 kr. és 1 frt 25 kr. Pâte 80 kr. és 1 frt 25 kr.
Raktárak Debreczenben: Schwarz M. Benő, Szepessy és Kerekes kereskedéseiben s Dr. Rothschnek E. gyógyszer-tárában.

7147. szám
1886. tk.

Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Engel Benze és több esatlakozó végrehajtatónak Kapusi János végrehajtást szenvedő elleni 70 frt. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a debreczei kir. törvényszék területén lévő és Debreczen városában fekvő a 4465 számú tjkben. A + 1535/3. hrszám és a végrehajtási törvény 156 §-a alapján egész házas telekre 1526 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1887. év febr. hó 19-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék arverési termében megtartandó nyilvános

árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

— Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10^{1/2}-át készpénzben, vagy az 1881. év LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ár-folyamossal számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kijelöltt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszéknek, mint telekkönyvi hatóságnak 1886. november hó 29-én tartott üléséből.

Balogh Imre
elnök.

Hegedüs
jegyző.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

Alapított 1841-ben. — Részvénnytőke 5 millió forint osztrák értékben.

Ajánl

Évenként 3 huzás!

1887. évben tőnyeresemények:

Február 1-én 100,000 forint osztrák ért.

Junius 1-én: 200,000 forint o. é.

December 1-én: 100,000 forint o. é.

EREDETI SORSJEGYEK a napi árfolyamon. (Jelenleg 8 frt. 75 kr.)

Igény- | 3 sorsjegyre 24 havi részletben á frt 1.40

jegyek | 5 sorsjegyre 24 havi részletben á frt 2.35

azonnali játszási joggal már a legközelebbi 1897.

február 1-én tőjtendő huzáshoz.

Megrendelések legegyszerűbben postautalvánnyal történnek.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok,

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.